

N:o 38.

Af Herr A. Bäckström: Om anslag för Pite elfs försättande i flottbart skick.

På framställning har 1872 års Riksdag uti underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t uttalat den åsigt, att kraftiga åtgärder borde vidtagas för tillgodogörande af de betydliga skogstillgångar, som staten eger inom Norrbottens län, men ansåg sig dock icke Riksdagen då kunna anslå medel till upprensning af de vattendrag, som då voro i fråga, eller eljest ingå i pröfning af hvad som för tillgodogörande af kronans skogar i Norrbotten borde åtgöras, utan anhöll att Kongl. Maj:t behagade låta genom sakkunnige och tillförlitlige samt med norrländska flottningsförhållanden fullt förtroagna personer icke allenast verkställa en på noggranna undersökningar grundad utredning om lämpligaste sättet att genom upprensning af de vattendrag inom Norrbottens län, i afseende å hvilka sådant må visa sig för statens intresse behöfligt, försätta dem i sådant skick, att staten må kunna tillgodogöra sig inom nämnda län befintliga skogstillgångar, utan ock i öfverensstämmelse dermed uppgöra plan och kostnadsförslag rörande dessa rensningsarbetens utförande, samt att Kongl. Maj:t måtte till nästkommande Riksdag göra de framställningar och förslag, hvartill Kongl. Maj:t funne en sådan utredning föranleda.

Då Riksdagen sedan nästa år förestälde sig från Kongl. Maj:t få motse framställningar och förslag uti denna fråga, hade Riksdagen må hända icke väl öfvertänkt vidden och beskaffenheten af den utredning, Riksdagen begärt och som skulle ligga till grund för de äskade framställningarna, ty ännu 1877 äro, så vidt jag känner, icke i allo dessa undersökningar och utredningar fulländade för hela Norrbottens län.

Om Kongl. Maj:t icke ansett sig i denna fråga böra göra framställning till Riksdagen förr än hela flottledsregleringssystemet för Norrbotten vore till slut uppgjort eller att, för de delar det är färdigt, Kongl. Maj:t ej finner utredningen böra föranleda till någon sådan framställning, är obekant eller är något derom att säga.

Men då jag ännu fortfarande är af den fullaste öfvertygelse, att denna fråga är af stor betydelse så väl för staten som för Norrbottens befolkning, vågar jag ännu en gång fästa Riksdagens uppmärksamhet derpå.

Det vill synas mig, som Kongl. Maj:t icke på grund af de utaf Riksdagens skrifvelse föranledda undersökningar och kostnadsförslag funne desamma böra föranleda till någon framställning hos Riksdagen, åtminstone delvis eller för de delar fullständigt kostnadsförslag är färdigt, då redan i November 1873 ett sådant fans färdigt för Pite elfs flodområde, slutande sig på en totalsumma, oberäknadt det trä som till strömbyggnaden erfordras, af 806,413 kronor 27 öre, helst Skogsstyrelsen med Kongl. Maj:ts tillstånd sistlidna höst utbjudit strömrensningar efter Pite elf från Fällforsen till Appmoelfven jemte efter Grunträskbäcken till södra Grunträsket mot fem-årig afverkningsrätt till 118,000 träd för den stubböresafgift, som kunde erbjudas, utom skyldighet att verkställa den föreslagna rensningen och strömbyggnaden, beräknade till omkring 151,000 kronor.

Anbud gjordes väl härpå, men med vilkor, som Skogsstyrelsen ej fann skäligt antaga.

Hvad åtgärder Skogsstyrelsen nu ämnar företaga för att få detta flodområde flottbart, så att kronans urskogar der kunna tillgodogöras, vet man nu icke.

Jag för min del är af den åsigten, att staten bör anslå medel för att i flottbart skick sätta sjelfva Pite elf och göra den som en stambana genom sin stora skogsdomän liggande i detta flodsystem. Kostnaden för Pite elfs med Egglatsbäcken flottbargörande är beräknad till 371,233 kronor 80 öre och för bivattendragen, som utfalla i denna elf på södra sidan, till 191,437 kronor 10 öre.

Skogsräkningen af 1874 uppskattar skogstillgången invid Pite elf och Egglatsbäcken till 1,258,000 träd, samt vid bivattendragen på södra sidan 1,172,000 träd, tillhopa 2,430,000 träd. Huruvida denna räkning träffat det rätta, är svårt att säga, men sannolikt är, att på dessa skogsvidder finnes något mer. Men antag att endast finnes hvad beräknadt blifvit och antag tillika, att Pite elf med Egglatsbäcken kunna göras flottbara med beräknade kostnadssumman, så skulle det belöpa omkring 30 öre per träd. Antagom vidare att 1,258,000 träd, som beräknas finnas vid hufvudvattendraget och Egglatsbäcken, betalas med 1 krona 78 öre per träd, som nu erbjuds för de 118,000 träd den ofvannämnda försäljningen gälde (hvilket dock icke antogs), så skulle en summa af 2,239,340 kronor erhållas för den timmerskog, som finnes vid det flottbargjorda vattendraget, minst till hälften öfvermogen, som, om ej möjlighet snart beredes för dess tillgodogörande, förstöres genom tidens åverkan.

Derföre är jag fullt öfvertygad, att kronan sjelf direkt bör påkosta flottbargörande af Pite elf, och det så mycket mer, som det, enligt hvad ofvan är visadt, utgör endast ett förlagskapital på dess egen egendom, som i flerdubbelt mått återbäres af densamma och som dessutom, enligt min

tanke, bör underlätta försäljningen af kronans skogar kring bivattendragen, då såsom följd af att hufvudvattendraget är öppet det möjliggöres att vid hvarje bivattendrag särskildt en flerårig afverkningsrätt till bestämdt antal träd kan upplåtas med skyldighet till dessas flottbargörande, enligt kostnadsförslag och en derefter lämpad stubböresafgift.

Skulle deremot icke staten direkt vilja påkosta flottleds öppnande på hufvudvattendraget, utan vid detta så väl som vid bivattendragen öfverlåta afverkningsrätten, förbunden med rensning och strömbyggnader, så fruktar jag att staten länge nog får vänta på revanche af dessa urskogar och i alla händelser indirekt får betala en ännu större rensningskostnad, icke allenast med vattendragens flottbargörande, utan äfven uti underhåll af en dyrbar skogsbetjening, som föga eller intet har att göra i dessa urskogar, innan de genom tidsenlig kommunikation kunna tillgodogöras, oberäknadt hvad som under tiden går till förruttelse, utom att ung och frisk skog kan få intaga den öfvermognas rum, samt att nedre landets skogar kunna blifva för hårdt anlitade.

Dertill kommer ock att, som det nu vill synas af de hittills gjorda försöken, att få någon del af detta flodsystem flottbargjordt mot afverkningsrätt, icke vill gå i smått, hvaraf kan slutas att, om det skall ske, det måste försökas i stort, men hvaraf ock följer, att endast stora penningemän kunna våga försöket, då ock deraf naturligen följer konkurrensens afklippande, hvilket ej kan lända hvarken staten eller orten till godo och allra minst den enskilde arbetaren.

Den summa, som erfordras för att sätta Pite elf i flottbart skick, såsom stamflottled genom kronans mark derstädes, kan väl synas stor, men är dock icke större, än att ungefär $\frac{1}{2}$ mils jernväg dermed kan byggas, och då det måste ligga i statens eget intresse att få den största möjliga inkomst af sin egendom, hvilket denna uppoffring enligt min åsigt skall åstadkomma, så föranlåtes jag vördsamt hemställa,

det Riksdagen anvisar och till Kongl. Maj:ts förfogande ställer 370,000 kronor, att utgå under 3:ne år, helst någon del under innevarande år, för att medelst entreprenad eller på annat sätt, som Riksdagen behagar bestämma, sätta Pite elf uti flottbart skick enligt därför upprättadt kostnadsförslag.

Stockholm den 26 Januari 1877.

A. Bäckström,
från Norrbottens län.